Ч. 122 (11.463). Львів, вівторок 4. червня 1929. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Анґлійські вибори.

Львів, 2. червня 1929.

З дотеперішніх виборчих вислідів в Анґлії (крім 16 округів) видно, що консерватисти при виборах стратили так багато мандатів, що при владі напевно не остануть. Досі мали вони в анґлійському парляменті на всіх 615 місць аж 339 мандатів і тому правили Анґлією неподільно цілих пять літ. Тепер з 339 скотилися вони до 251 мандатів. Зате Лейбур Парті здобула 287 мандатів. Ліберали, не зважаючи на віщі заповіди про свою перемогу, здобули тільки 52 мандати, а т. зв. незалежні 7. Невідомі покищо висліди з 16 виборчих округ внесуть ще невеличкі зміни в поділ мандатів, але на політичний уклад внутрішньо-анґлійських відносин не матимуть уже помітнішого впливу.

До висліду анґлійських виборів прикладали у світі перед ними і ще більше прикладатимуть тепер велику вагу. Нема сумніву, що по цих виборах зайдуть у анґлійській внутрішній і закордонній політиці поважні зміни, хоч ніодна з анґлійських партій не здобула абсолютної більшости в парляменті. Така більшість виносить 308 мандатів. З уваги на те, що навіть побідні лейбуристи такої більшости не мають, новий уряд буде хиткий. Можливою булаб коаліція лейбуристів з лібералами (339 гол.), але до неї мабуть не дійде, бо в передвиборчій акції обі ці партії вели зі собою виїмково завзяту боротьбу. Вона була до тої міри гостра, що сам провідник Лейбур Парті Мекдональд поручав виборцям голосувати або на лейбуристів, або на консерватистів, тільки не на лібералів. Тяжко також припустити, щоби могло дійти до консервативно-ліберальної коаліції. Одним словом вислід виборів сам собою ще не означує докладно обличча нового уряду, а ще менше дає даних на те, щоби можна собі було представити ясно нові напрямні анґлійської політики.

По всій правдоподібности до керми анґлійського великодержавного корабля прийде таки провідник Лейбур Парті Мекдональд навіть без коаліції з лібералами. Напрямні його політики відомі. У внутрішній політиці постепенна перебудова суспільного ладу, отже соціялізація капіталу, націоналізація промислу та реформи у суспільному законодавстві. В ділянці закордонної політики праця над закріпленням мира, тісна співпраця з Лігою Націй у тій ділянці, евакуація Надренії, навязання ділових дипльоматичних звязків зі СРСР. Словом, влада лейбуристів буде переводити в політиці у життя те, чого ніяк не хотіли і не могли переводити консерватисти. Вся пятилітня праця консерватистів, особливо в ділянці закордонної політики, моглаб, правда, не відразу, але поволі, постепенно, зокремаж у ділянці ізоляції СРСР, перетворитись в нівець. Одначе, чи перетвориться — не знати. А не знати тому, що Мекдональд є більше анґлійцем, ніж соціялістом, щоби йти на екстраваґантні, невідповідаючі велико-імперській британській традиції, експерименти, а далі також тому, що новий парлямент разом з новим урядом пятилітньої каденції мабуть не перетріває. Не маючи запевненої більшости, новий уряд скоро натрапить на такі труднощі, що вихід з них найде тільки у розвязанні парляменту та розписанні нових виборів.

Та якби там не уложилися відносини в будуччині, то вже тепер ясно, що останні вибори матимуть величезне значіння не тільки для внутрішньо-анґлійського укладу політичних відносин, але також для дальшого ходу міжнародніх подій та укладу міжнародніх відносин. По виборах зайдуть на міжнародньому форумі напевно численні, може й не надто впадаючі зразу в очі, зміни, а на всякий випадок дотеперішні найвпливовіші політичні чинники у міжнародніх взаєминах внесуть до своєї тактики з місця важні корективи.

На польському політичному терені вислід анґлійських виборів уже найшов свій інстинктовно-судорожний відгомін, а саме: вся польська преса, крім соціялістичної в деякій мірі, виявляє зовсім недвозначно своє невдоволення з перемоги анґлійських лейбуристів у теперішних виборах. Причиною цього невдоволення передовсім та обставина, що лейбуристи настроєні дуже поєднуючо супроти Німеччини.

Фахівців для сільського господарства!

(Абсольвентам середніх шкіл під розвагу!)

Жвавий розвиток наших господарських установ приніс зі собою велике *запотребування фахових* сил у цій ділянці. Сильно розвинена кооперативна орґанізація потребує практичних кооператорів, ревізорів, лекторів кооперативних наук для обслугування кооперативних курсів, правників, що достроїлись би до всего кооперативного життя, а дальше фахівців з поодиноких галузей кооперації, як спеціялістів по молочарстві, яйчарстві, споживчій та кредитовій кооперації, а далі фахівців по сільському господарстві та сільсько-господарській кооперації. Цих останніх, в першу чергу агрономів, у нас у кооперації працює вже кількадесять, та все їх ще нема стільки, скільки кооперація потребує. Але попри велику кооперативну орґанізацію, розвивається у нас останніми часами, друга велика, й не менше важна орґанізація, а саме орґанізація українського селянства та сільсько-господарське Товариство „Сільський Господар". Розвиток цієї орґанізації, поставив перед нами знова в цілу ширину питання про потребу спеціялістів з ділянки господарства, передовсім аґрономів, а далі садівників, городників, пасічників, шовківників, зоотехніків, інжинірів-меліораторів та інших. Таких спеціялістів у нас було небогато, і сьогодні стоїмо ми перед питанням — звідки взяти дальших фахівців, коли з одної сторони кооперація, а з другої сторони „Сільський Господар" підуть тим самим темпом розвитку, що досі. Тут насувається теж невеселе про майбутність, бож і годі буде розвинути як слід „Сільський Господар" та сільсько-господарську кооперацію, коли у відповідний час, не зможемо запевнитись новими кадрами фахівців по сільському господарству, без яких ця робота не піде.

„Сільський Господар", по вичерпанні спеціялістів-галичан чи волиняків, в кожному разі українців у Польщі підійшов до справи практично, і запросив з Укр. Господарської Академії в Подєбрадах ряд агрономів та інших спеціялістів до праці в „Сільському Господарі". Це безумовно скріпило нашу сільсько-господарську орґанізацію і дало їй можність на ширшу скалю повести роботу. Однак в останньому часі влада виселила усіх цих абсольвентів Укр. Господ. Академії в Подєбрадах з української території під Польщею, не мотивуючи свого поступовання, а даючи безумовно до пізнання, що їй незручним є розвиток „Сільського Господаря". Через те „Сільський Господар" остав з дещо проріродженими рядами фахівців.

Саме тепер час, коли сотні абсольвентів наших серед. шкіл думають над обранням фаху, що дав би їм у житті повне вдоволення в роботі та забезпечення прожитку. Практика останніх літ показала, що абсольвенти середніх шкіл звертають дуже мало уваги на вищі аґрономічні та інші спеціяльні сільсько-господарські школи. В сотнях української академічної молоді у Львові нараховують тільки около 30 аґрономів, а з них всього 2-ох на останньому і 2-ох на передостанньому роках. Це явище некорисне, не тільки тому, що в кожній здоровій суспільности мусить бути рівномірний розклад поодиноких фахів для здорового розвитку народнього життя, але в наших умовинах ще й тому, що праці останніх літ і праця десятків літ перед нами, поставлена нами як головна ставка на економічне двигнення українського села, а це двигнення можливе тільки тоді, коли будемо розпоряджати збільшеними кадрами фахівців у сільському господарстві.

До недавна, у нас, була дуже дражливою справа приміщення аґрономів та інших спеціялістів у сільському господарстві. Аґрономи не могли в перших роках розбудови наших установ найти відповідного приміщення, а коли й находили працю, то не находили відповідної нагороди. Ще й зараз не всюди аґрономи відповідно платені, однак це треба звести до важких умовин життя наших початкуючих господарських установ, які чейже мусять удержатися лише власними силами. В цім напрямку треба відмітити вже великі поступи, і хоч ще сьогодні не є добре то в кожнім разі на будуче аґрономи в наших установах будуть мати повне право життя, диктоване конечністю їх фахового знання в нашій господарській розбудові.

Щоби зарадити на будуче бракові таких фахівців, та щоби абсольвентам середніх шкіл допомогти у виборі фаху, закликаємо передумати наведені тут гадки, та у великому числі вступати на високі аґрономічні школи, так в краю як і за кордоном, не поминаючи теж спеціяльних шкіл, як садівничі, городничі, жіночого й домашнього господарства, спеціяльних шкіл молочарських, курсів по сільсько-господарській кооперації, меліораційних відділів на техніках і всяких інших, які звязані з сільським господарством, а яких абсольвенти є необхідні в розбудові нашого власного господарського життя. Не можна обіцювати, що абсольвенти цих шкіл в будучому будуть мати надзвичайно вигідне життя. Їх чекає тяжка й відповідальна робота, яка однак може дати повну сатисфакцію — не у матеріяльних вислідах, але у здійснюванні великої ідеї піднесення культури й добробуту українського села. Можна заризикувати твердження, що коли у нас в певні роки народньої праці належав провід народньої роботи іншим катеґоріям нашої інтеліґенції, то зближаються часи, коли рішаючим чинником стануть керманичі господарського життя, а в першу чергу спеціялісти по сільському господарству, між ними знова, як перші — аґрономи. В кожному випадку краще, щоби ми мали сотні навіть не надто добре вишколених аґрономів, які можуть працювати виключно над підйомом українського села, ніж сотні інших інтеліґентів, які по-неволі ідуть по скінченні високих шкіл на посади в чужому краю, стаючи солідними й совісними працівниками у користь чужої культури.

Інж. Евген Храпливий.

Що має Німеччина платити?

Остаточний плян сплати репарацій.

Нарешті після 15 тижнів довгих переговорів та нарад конференція знавців у Парижі майже дійшла до кінця своїх праць. Правда, ще нема згоди щодо деяких німецьких застережень, але виснено й осягнено обопільну згоду щодо того, які суми і як довго має сплачувати Німеччина на рахунок репарацій, установлених мировим договором у Версаю. Вона має платити коло 36,59 міліярдів золотих марок, починаючи від 1 вересня цього року 37 річними сплатами в пересічній висоті 2050 міл. марок.

В першому році нового режіму, отже до 1. квітня 1930 р. Німеччина має платити наслідком попередніх зобовязань, які на неї наложив плян Доза 742 міл. марок та 1210 міл. марок після пляну Юнґа, отже разом 1952 міл. марок. Перша реґулярна річна сплата (від 1. квітня 1920 р. до 31. березня 1931 р.) виносить 1707,9 міл. марок. Протягом найблизших 15 літ ці річні сплати поволі збільшуються до 2.3 міліярдів. Протягом перших 10 літ Німеччина з огляду на тяжкий стан своїх фінансів та свого господарства буде платити річно менше ніж 2 міліярди.

Таким чином заощадження на користь Німеччини супроти пляну Доза виносить до 1. квітня 1930 р. 550 міл. марок, збільшується в дальшому році майже на 800 міл., а потому протягом найблизших 10 літ знову зменшується на 500 міл. річно. Пересічно протягом 37 літ Німеччина після пляну Юнґа має платити побідникам 450 міл. річно менше, ніж після пляну Доза, а крім того знає нарешті, скільки саме і як довго має платити.

Невже кріза чехо-словацького уряду?

Німецькі міністри дезавуують Бенеша.

Пить однозвучних меморандумів, які вручили генеральному секретареві Ліґи Націй Польща, Мала Антанта та Греція, не лише відкидають усі зміни в справі трактування Ліґою Націй національних меншостей, що їх запропонувала Німеччина та Штреземан, але отверто домагаються задержання в цій справі тайної дипльоматії, відкидаючи на бік усі демократичні принціпи. Головна теза цих меморандумів полягає в тому, що всі проблеми національних меншостей треба рішати так, щоби про них якнайменше говорилося. В противному випадку оборона Ліґою Націй національних меншостей стала би небезпечною, бо вона облекшувала би та скріплювала протидержавну пропаганду усіх нельояльних елементів і псувала би міждержавні відносини.

Ці меморандуми отверто заявляють, що справжнім обовязком Ліґи Націй є стояти в обороні державних інтересів і по можности не звертати уваги на бажання національностей та національних меншостей. Тому вони висловлюються проти всякого поширення повновластей ради, відкидають усякі домагання щодо збільшення прилюдности в трактуваннях цих справ і доводять, що всякі проєкти реформ непотрібні.

Крім того згадані вище пять держав у своїх меморандумах пробують викладати на свою користь правно-державні постанови про охорону національних меншостей. Вони вказують на те, що кожна з них перед заключенням мирових договорів протестувала проти всіх постанов на користь національних меншостей, що живуть на її території, і дала свою згоду кінець кінцем лише тому, що західні держави пообіцяли їм далеко йдучі ґарантії щодо інтеґральности їх території. Та з огляду на те, що західні держави не дали цих ґарантій, то можуть бути переведені тільки ті постанови договору про охорону національних меншостей, які запропонує Ліґа Націй за згодою відповідної держави.

Тут треба завважити, що ця правна арґументація опирається на зовсім слабих підставах. Неправдою є, нібито договори в справі національних меншостей, заключені у Версаю та Севрі, були еквівалентом за забезпечення інтеґральности новоповсталих держав. Навпаки, ці договори були підписані, як передумова для одержання новими державами чужонаціональних територій. Одначе ці держави присвоїли собі ці території, не виконавши постанов договору про охорону національних меншостей. Крім того теперішнє поступовання Ліґи Націй у справі зажалень національних меншостей зовсім не є означене в договорах про охорону національних меншостей, а походить з приватної умови, яку деякі з безпосередньо заінтересованих держав потайки заключили поза кулісами женевської політичної біржі у часі, коли Німеччина ще не належала до Ліґи Націй. Тому Рада Ліґи Націй або її пленум можуть зовсім свобідно в автономному обсязі свого ділання ухвалити зміну поступовання і не є обовязані мати наперед якунебудь окрему згоду від кожного зі своїх членів.

Наради в справі національних меншостей комітету трьох при Ліґі Націй, які велися при замкнених дверях, викликали у Чехо-Словаччині велике незадоволення німецьких урядових партій, бо чеський міністер закордонних справ д-р Бенеш не подав до відома кабінету Удржаля, зложеного з представників ріжних національностей Чехії, змісту свого меморандуму, а німецькі аґрарії та клерикали, яких члени засідають у чеському уряді, під ніякими умовами не хочуть покривати тенденцій, які має Мала Антанта в справі національних меншостей. Їх мовчанка в такій важній справі не тільки означала би, що судетські німці зрадили рух національних меншостей, але викликала би за кордоном враження, що з участю німців у чехословацькому уряді вже розвязано національну справу в Чехо-Словаччині, тоді як в дійсности ця участь є лише першим кроком до льокального розвязання справи.

Тому обидва нім. міністри Спіна та Майр-Гартінґ опублікували заяву, яка дезавує переданий Бенешом до комітету трьох при Ліґі Націй меморандум і вказує на те, що німецькі урядові партії, таксамо як і німецька опозиція, не годяться з меморандумом пяти держав, а цілковито підтримують меморандум европейського конґресу національностей. Ця заява, яка має велике значіння для внутрішньої і зовнішньої політики Чехо-Словаччини, явилася у формі розмови обох міністрів з головою німецької політичної централі в Празі, сенатором Ледебуром. На вступі обидва міністри поінформували закордон, а особливо західну Европу, що вступ німців до чехо-словацького уряду ніяк не означає розвязання незвичайно складної справи національних меншостей у Чехословаччині, а випливає лише з бажання німців взяти участь у державній праці, і що це треба уважати лише за початок співпраці чехів з німцями, але не за розвязання німецької національної проблеми. Зрештою обидва міністри висловили надію, що при добрій волі учасників могло би попастити поволі розвязати національні проблеми в Чехословаччині шляхом внутрішнього порозуміння, одначе це залежить зовсім не від національних меншостей, але в першій лінії від чехів та словаків. З цього виходить, що ні договори про охорону прав національних менщстей, ні основні поліпшення у справі розгляду їх зажалень перед Ліґою Націй не можуть бути зайвими. Власне з огляду на те, що ніколи не можна з певністю передбачувати внутрішнього розвитку держави, вказаною є далеко йдуча і відповідно поліпшена гарантія охорони національних меншостей з боку Ліґи Націй. Всі німецькі партії без винятку підтримують пропозиції европейського конґресу національностей. Щодо цього між обома міністрами, німецькими урядовими партіями та німецькою опозицією нема ніякої ріжниці думок.

Такий виступ німецьких міністрів Спіни та Майра-Гартінґа викликав сензацію в усіх наддунайських державах, тим більше, що меморандум Чехо-Словаччини тепер не можна розглядати, як меморандум чехословацького уряду, лише як особистий меморандум Бенеша. Тому заява німецьких міністрів викликала серед чехів хвилю обурення, при чому особливо гостро накидаються на німецьких активістів ґазети, що стоять близько до Бенеша. Наслідком цеї пресової кампанії чеські соціялісти внесли у парляменті наглу інтерпеляцію, в якій закидають німецьким міністрам зраду держави, нарушення урядової присяги та зломання коаліції, — три злочини, які вони мали би відпокутувати своєю негайною димісією.

Купецтво і село.

Мвч. Ґольдштайн, який на основі реферату д-ра Ротенштрайха реферує на сторінках сіоністично-санаційної „Хвилі" про павперизацію жидівського купецтва, а який в попередній статті обвинувачував українську кооперацію як одну із спричинниць жидівського лиха, в дальших замітках і висновках доходить до ядра справи. А саме він ставить питання, чи теперішню прикру ситуацію в торговлі не спричинило й жидівське купецтво? І відповідає, що й жидівське купецтво не є без вини. Мовляв, воно не орієнтується в господарчому становищі і призабуло одну основну правду, а саме, що *добро і розвиток купецтва залежить від добробуту села.*

Не зважаючи на слабкий врожай в останньому році, купецтво далося пірвати офіційним оптимістичним інформаціям і під впливом промислу й правлячих сфер почало при допомозі кредитів в *штучний спосіб* поширювати консумцію в краю. Це вийшло на користь державному скарбові, але не вийшло на користь ні купецтву, ні консументам. З причини малого грошевого обігу, що не вистарчав на ведення більших оборотів, увело купецтво четверту валюту: валюту векслеву. Тільки при допомозі цеї валюти вдалося збільшити оборот товарів і побільшити консумцію в спосіб, що перевищує платничу здатність населення. Мовляв, купецтво не зорієнтувалося, що в часі, коли спадають хліборобські продукти, мусіла змаліти набувча здатність двох третин населення краю. Купецтво не доцінювало значіння замкнення границь для хліборобських продуктів вірило у всесильність уряду, що йому вдасться втримати ціни збіжа при допомозі інтервенційної політики, вірило сліпо і давало товарові кредити направо й наліво.

Одним із головних джерел теперішньої крізи в торговлі є перецінення консумційної здатности внутрішнього ринку, заступлення оборотового капіталу векслем, якому недостає покриття.

Стільки говорять жидівські купці про себе самих, обвинувачуючи себе в незрозумінні співвідношення між купецтвом і добробутом села, в „незорієнтованости", у надмірній вірі у всесиль-

---

ПОС. ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

9)

Самоврядування.

V. Діяльність повітової самоуправи в справі фізичного виховання і пожежних сторожей.

В 1928 р. почали повітові старости як керманичі повітової самоуправи поширювати закладання громадських пожежних сторожей, підчинених „малопольському союзови пожарних сторожей". І так у снятинському повіті заложено в 25 громадах громадські пожежні сторожі, підчинені наглядови повітової самоуправи і „малопольського товариства пожарних сторожей". В перемишлянському повіті зорґанізовано 32 громадські пожежні сторожі приналежні до „малопольського товариства". Відбулися повітові пожежні курси а повітова самоуправа дала субвенцію у висоті 2.500 зол. Без сумніву, що й інші повіти працюють у тому напрямку. Воєводи всіми засобами підтримують цю акцію.

Вже цього року зробив тернопільський воєвода рішаючий крок, щоби поширити громадські пожежні сторожі. А саме видав він обіжник до повітових старостів, в якому велить він звільнювати членів громадських пожежних сторожей приналежних до „малопольського союза пожарних сторожей" від особистих громадських тягарів. На тій основі члени громадських пожежних сторожей не роблять варт, шарварків і т. п. Таким чином тернопільський воєвода надав окремі привілеї тим, що належать до „малопольського пожарного товариства". Та треба знати, що звільнювати поодиноких людей від тягарів, наложених на них законами, не може ніхто. В слід за тим громадські ради мають право відкликуватися від таких розпорядків до Найвищого Адміністраційного Трибуналу.

Воєвідський обіжник мав би на меті відтягнути українську сільську молодь від праці в Лугах і Соколах, а приєднати її до громадських пожежних сторожей Але при цім не слід не підкреслити одної аномалії, яка моглаб заістнувати, колиб згаданий розпорядок, зглядно інструкція була вповні переведена в життя. Колиб у селі вся молодь вступила до громадської пожежної сторожі, підчиненої „малопольському союзові пожарних сторожей", тоді не булоб кому робити варти та виконувати шарварків у селі, бо всі родини булиб від них звільнені.

VI. Діяльність повітової самоуправи на освітньому полі.

Видатки повітової самоуправи на прилюдну освіту виносили в трьох східно-галицьких воєвідствах в 1927/28 р. 190.000 зол. Ті видатки це майже виключно запомоги на польські освітні товариства як „товажиство школи людовей" та інші. Деякі повіти як напр. Перемишляни удержують польські приватні ґімназії або субвенціонують польські фахові школи. Ті всі видатки йдуть отже виключно на польські освітні цілі. Знаю, що „т-во школи людовей" в перемишлянському повіті одержало від повітової самоуправи 3.000 зол. підмоги на свій будинок у Глинянах, а „Дом людови" в Задвірю дістав 1.000 зол. підмоги. Зате не знаю ні одного випадку, щоби від повітової самоуправи одержала бодай найменшу субвенцію якась українська приватна школа або якась українська освітна установа.

Повітова самоуправа має нагляд над громадською самоуправою щодо удержання і будовання шкільних будинків і прилюдних народних шкіл. Від опінії повітової самоуправи залежить, чи громада одержить від уряду субвенцію на будову школи. Тому хоч ця справа безпосередно сюди не належить, я представлю коротко справу будови шкільних будинків і взагалі стан шкільних будинків в кількох галицьких повітах.

Пов. Дрогобич: Повітова самоуправа старається, щоби громади будували шкільні будинки. В останніх літах зво викінчено або ще будують школи громади: Більче, Губичі, Доброгостів, Літвя, Михайловичі, Мразниця, Тустановичі (3 будинки), Опока, Орів, Трускавець. Дальше старається повіт, щоби інші шкільні будинки в часі ферій відновлювано.

Пов. Ярослав. Майже всі школи мають власні будинки. Повітовий виділ робить приготування до будови 29 нових шкільних будинків.

Пов. Ліско. Мало шкіл має власні будинки і лише 40 проц. шкіл міститься у гиґієнічних льокалях.

Пов. Самбір. Шкільництво під оглядом будинків стоїть добре, бо всі 87 народніх школи мають власні будинки.

Пов. Старий Самбір. Вже за польських часів побудовано кілька шкіл. Кожна громада має власну школу.

Пов. Перемишляни. В цілому повіті переведено ремонт шкільних будинків, а також засобами самоуправи вибудовано або будується 14 будинк

Пов. Чортків. Повіт субвенціонує будову нових шкіл, удержує в Чорткові жіночу заводову школу кравецтва і шиття і субвенціонує польські товариства, що ведуть поза-шкільну освіту.

Пов. Городенка. Шкільні будинки у фатальному стані.

Пов. Турка. 30—40 проц. дітей не ходить до школи. Причиною фатальний стан шкільних будинків, лиха комунікація і нужда населення. Де повітова самоуправа зорґанізувала доживлювання дітей, там є більша фреквенція.

Пов. Снятин. Майже всі школи у власних будинках. У двох останніх літах вибудовано 3 добрі шкільні будинки.

Пов. Коломия. Повітова самоуправа утворила повітовий шкільний фонд у висоті 100.000 зол З того фонду уділюється низько-процентові позички і підмоги на будову шкіл по громадах

Пов. Яворів. Щоби в тяжких часах побільшити фреквенцію в школах дає виділ підмоги [illegible]

вість уряду. Віджачись над своїм незавидним становищем, уводячи „четверту валюту" і накидуючи її з упором населенню, жидівські купці богато лиха заподіяли — між іншим — нашому селові.

Розглядаючи недавно нарікання на українську кооперацію, нарікання наскрізь безосновні, зазначили ми, що жидівські крамарі й купці частинну втрату на селах в дрібно-консумційній ділянці вдвоє і втроє відбили собі поширенням консумції текстильного й галантерійного виробництва. Накинувши селові міську моду і знищивши домашньо-одягове виробництво та сільське ремесло, жидівські купці одночасно залили село й „четвертою валютою". Коли перед війною селянські борги були головно інвестиційного характеру, то тепер вони здебільшого є консумційного характеру. Як у другій половині XIX. ст. (після знесення панщини до часів пропаганди тверезости) коршми були тими „цивілізаційними середовищами", що спричинювали лихо в селі і доводили до переходу селянської власности в чужинні руки, так тепер є ними численні блаватні склепи, які спричинюють нове (векслеве) задовження села. На цю обставину повинна звернути увагу наша інтелігенція, головно сільська, та інтелігентне селянство.

---

25 літ Entente Cordiale.

Берлін, 28. травня 1929.

Її заключено 8. квітня 1904 р., а 8. квітня 1929 святковано в Каннах 25-літній ювилей її істнування. Політична ситуація нинішнього дня спонукала обох партнерів „сердечної антанти" відсвяткувати цей ювилей можливо скромно і дискретно. Особливож завзята кампанія цілого ряду потуг звернена проти франко-британського морського компромісу з 1928 р., виявила обом урядам потребу, можливо менше експонувати свій відновлений боєвий союз. Але не зважаючи на те, англійський король вислав до Канн в характері свого заступника князя Коннавт. Крім нього були присутні: льорд Дербі, посадники міст Манчестеру, Йорку, Кардіфу й ряд дальших визначних англійців. Бріян вислав ряд визначних французьких репрезентантів, а крім того відручне письмо до зізду, витримане в дуже теплих тонах. Цей зізд означувано як необовязуючий акт міжнародньої куртуазії, без того, щоби він мав якесь глибше значіння для політичного розвитку нинішнього дня. Цей скептицизм неначеб потверджувала обставина, що европейські післявоєнні кризи нераз давали противникам антанти причини радіти і бути певним її близького кінця. Політична констеляція нинішнього дня, непевність висліду англійських виборів, можлива побіда протифранцусько настроєної опозиції, категоричний спротив більшости світових потуг відносно антантського морського компромісу, спротиви Америки і зрештою-ж щораз частіше дискутована можливість американсько-британського силово-політичного компромісу — все це неначеб показувало на кінець антанти вже в недалеких часах. Але й у нутрі антанти не все в ладі; ми знаємо, що інтереси Англії і Франції прорізуються специяльно на европейськім ґрунті в дуже богатьох точках; тут і там істнують річеві, часами дуже глибокі протиєнства, розбіжність поглядів і політика антанти не є в Европі одноцілла. Не виключене, що в разі побіди англ. виборчої опозиції прийде сильне прохолодження антантських відносин. Недавні протифранцуські заяви Сноудена у палаті громад й про-американські тенденції Мекдональда є в тих перспективах симптоматичні.

Проте ідея франко-британської антанти є сама по собі заложена значно глибше, як тільки в якостях тіснішої европейської політики або в світово-політичній констеляції нинішнього дня. В дійсности ідея антанти є продуктом глибокого історичного процесу; її політична база сягає далеко поза Европу, охоплює політичні аспекти дуже далекосяглого характеру, які приневолюють бачити у цім союзі щось більше, як тільки силовий звязок, зроджений з хвилевої політичної конюнктури. Що правда, 25 літ тривання франко-британського союзу ще не управнює до прогноз, що цей союз перетриває всі оті спротиви, які він нині скрізь стрічає по дорозі. Це тим більше, коли собі уявити, що 25 літ франко-британської згоди ще далеко не рівноважить 1500-літнього історичного суперництва поміж обома західньо-европейськими геополітичними організмами. Але, коли дивитись на розвиток справ з найширших перспектив, не можна збутись переконання, що у витворених оце специфічних умовах 25 літ „антант кордіяль" започатковує дуже довгий період політичної згоди, який можна буде протиставити періодові франко-британського історичного змагання.

Які це були політичні аспекти, з яких виростало довговікове франко-британське суперництво і наскільки змінились вони нині, щоби можна було з деякою правдоподібністю заповідати кінець цього суперництва? Це суперництво можнаб поділити на два відтинки; континентально-европейський і кольоніяльний. Найперше ми бачимо здобуття британського простору Римлянами, яке виходить з ґалійської геополітичної бази. Цей процес повторюється в середньовічу вдруге; на той раз опановують Британію з ґалійської бази нормани. Потім приходить британський протиудар. Починається півтора-столітній наїзд британців на Францію. Змагання обох геополітичних організмів находить свою кульмінаційну точку в 15 стол. й кінчиться побідою і політичним визволенням Франції. Помимо всіх тих, часами дуже заїлих воєн з метою взаїмного політичного опанування і навіть знищення, а може якраз завдяки тим війнам, сплітаються тісно й заплідняються взаїмно обі національні культури, творячи згодом своєрідну західно-европейську культурну єдність. В 15. стол. починається доба відкрить і разом з нею кінчається континентальний період цього суперництва. Воно само собою ще не кінчиться. Навпаки, воно радше поширюється з европейського політичного поля на континентальну базу.

(Докінчення буде.)

Зенон Пеленський.

доживлювання і приодівок дітей. В скорому темпі переводиться будову і ремонт шкіл."

Пов. Сянік. У трьох громадах побудовано великі три-поверхові шкільні будинки.

Вже з цього звідомлення бачимо, що істнує велика ріжноманітність щодо скількости власних шкільних будинків у ріжних повітах. На загал мусимо ствердити, що стан шкільних будинків є в східній українській частині Галичини значно гірший як у західній. Цьому не можемо дивуватися, коли візьмемо під увагу, що за австрійських часів галицький Краєвий Виділ, зложений у більшости з поляків дбав більше про будинки для сольських шкіл.

На основі закону з дня 7. лютого 1922. (В. з. Р. П. ч. 18 поз. 143) будова народніх шкіл і звязані з тим видатки належать до громадської самоуправи. Державний скарб уділює громадам на ту ціль субвенцій до висоти 50 відс. коштів будови, а крім того може громадам признати довгорочинцеві низько-процентові позички.

Державна влада веде таку шкільну політику, що громада не одержить ані субвенції ані позички, коли будує будинок на приміщення школи з українською викладовою мовою. Повітовий староста каже звичайно представникам громади просто перемінити викладову мову в школі з української на польську, щоби добути позичку. Деякі громади годяться на зміну викладової мови, щоби лише одержати поміч у будові, а інші взагалі не будують, бож годі в часах господарської скрути будувати виключно власними силами.

Зараз є на українських землях такий стан, що не побудовано ані одного будинку на приміщення української школи.

Зі сказаного бачимо, що повітова самоуправа, коли що і видає на освітні шкільні цілі, то з нього українське населення дуже мало або нічого не користає.

Орґанізаційний рух.

ЗБОРІВЩИНА І ЗАЛОЗЕЧЧИНА.

На довірочній нараді представників повіт. орґанізації У. Н. Д. О. у Зборові дня 28. V. ц. р. зложив звіт із діяльности Української Парляментарної Репрезентації сенатор М. Кузьмин. У річевій дискусії піднесено богато справ, а в тім також іменування тернопільським воєвідством членами пов. самоуправного виділу „русских" та членів ББ. з поминенням українців. На внесений з українського боку протест воєвідство не дало ще відповіди. — Головою орґанізації вибрано сен. Кузьмина, який вже від 10 літ працює невтомно на цій ділянці. — Присутних було 47 учасників, як представників 29 сіл зі самої Зборівщини. Залозеччині присвячено більше уваги з огляду на розкладову працю конц. адв. д-ра Малицького, який скомпромітований у Зборові як орґанізатор У. П. П. перенісся до Залозець. Завдяки праці сен. Кузьмина поволи і Залозеччина орґанізується. На день 3. червня ц. р. скликується до Залозець представників тієї округи та сподіємося, що й там відновиться та сконсолідується політичне життя.

ЛЕМКІВЩИНА.

Дня 19. травня ц. р. скликав Повітовий Комітет У. Н. Д. О. в Сяноці справоздавче віче в селі Полонна п. Сянік. На віче прибув посол д-р Загайкевич. Помимо сильного дощу саля читальні „Просвіти" була битком заповнена місцевими та доколичними селянами. Справоздання з праці нашої Парляментарної Репрезентації здав пос. д-р Загайкевич. Віче зробило якнайкраще вражіння на присутних, котрі одноголосно висловили довіря та признання за працю Українській Парляментарній Репрезентації, а зокрема висловили подяку д-ру Загайкевичеви за його працю на терені сойму та нашої округи.

Пригадуємося!

Продовжуйте пожертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

Пригадуємо Українському Громадянству, до якого ми звернулися по допомогу, що ціна купна (з коштами) у висоті 3.500 дол. за куплену в Ямнім хату з одноморговою площею ще не покрита. До повного вирівнання лишається ще 1.830 дол., а в тому **1.030 дол. негайно платних зобовязань** акц. спілці „Пезет" у Львові. З огляду на недостачу засобів мусіли ми вже вдруге продовжити речинець остаточної платности, контрактово означений на день 1. травня ц. р., зобовязуючись до покриття відповідних відсотків від невирівнаної належности.

Розуміємо, що теперішній передвакаційний час є мало пригожий для успіху збірки. Не зважаючи на те, поставлені у важке становище, осмілюємося ще раз звернутись з покликом до Українського Громадянства, прохаючи його всетаки прийти нам із допомогою в скрутному становищі. Особливо апелюємо до нашої інтелігенції, яка розуміє вагу оселі — вже не для нас, але для громадянства взагалі, з огляду на поширення нашого стану посідання в наших-ненаших горах. Читачі варшавських газет знають, з якою напругою польські установи й чинники захоплюють наші гори і розташовуються в них.

Тому, пригадуючись ласкавій памяти нашої інтелігентської громади, прохаємо не забувати на нас, а радше на наші зобовязання і поспішити нам з допомогою, пересилаючи пожертви на адресу Земельного Банку, Львів, Словацького 14 (на вкл. кн. ч. 1141) або на адресу Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10, II. п.

У Львові, 1. червня 1929.

За Раду „Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка":

В. Щурат, голова. **М. Рудницький,** секретар.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ломім кордон.

В попереднім фейлетоні, що п. з. „Ще один кордон" появився на сторінках „Діла" обговорив я всі трудноші при переході сокальського кордону.

При цім, одначе, зробив я велику помилку, зрештою таку саму, як роблять усі критики нашого життя: хиби бачив я через побільшуюче шкло, прикмети через поменшуюче.

Отже неправдою є, що не було виправ з Галичини на Волинь і навпаки.

Відома всім велика виправа на криголомі „Просвіта", пізнише друга на повітреплаві „Народня Торговля" і на літаку „Маслосоюз". На днях готується нова експедиція „Достава", яка задумує дійти з церковним приладдям до останніх границь незнаної країни.

Також із Волині орґанізують час до часу більші виправи в сторону Галичини.

Минулого року пробилася сюди, поборовши неймовірні трудноші, експедиція кооператорів. Розслідивши незнану країну, вернула щасливо назад без ніяких жертв у людях. Біда тільки, що ніодин член експедиції не списав своїх вражінь і не збогатив хоч одною книжкою нашої бідної подорожної літератури.

Всеж таки і з тих скупеньких відомостей, які дійшли до загалу Волині про Галичину, а до Галичини про Волинь, є богато цікавого. Поминувши подібність говорів, звичаїв, ноші та підсоння, всі подорожники одноогідно стверджують, що і тут і там є ґарні дівчата та молоді хлопці. Коли вірити галицьким описам, то Волинь під оглядом дівчат навіть переважає. Волинські подорожники впевняють знову, що в Галичині переважають хлопці.

Тут саме я бачу одинокий середник на розбиття сокальського кордону.

Маніфест!

Цвіте українського народу двох переділених країн! В твоїх руках доля ненависної перешкоди. Ніякі екразити, динаміти, ні сто-пудові гарматні стрільна не розібють тієї перешкоди. Розвалить її і зрівняє з землею тільки маленький хлопчина, якому на імя Амор. Своїми стрілками виб'є в тому хінському мурі такі щілини, що мур не вдержиться довго. А цього хлопчину можете до бомбардації намовити тільки ви — Квіти українського народу. Посилайте ви свої думи, свої мрії через сокальський кордон. Нехай голубами сизокрилими літають понад пралісами обидвох країн і шукають догідного місця на гніздечко

Галицькі легіні! Скільки то з вас у пошукан-ні за ідеальним коханням і... відповідним прида-ним помучило свої ноги і рішило остати на віки самотними... Взиває вас нагода! Волинські хуто-рі моргають у вашу сторону і шепчуть: „Прийдіть, і отвориться вам!"

Волинські дівчата. Скільки то хлопців-гали-чан, з дипльомом у кишені і горячим серцем у рудях, марнується для подружої ідеї тільки тому, що хотілиб чогось „заграничного". Хібаж ви не є заграничні?!...

Галицькі дівчата! Беріть у полон волинських козаків!

Волинські козаки! Піддавайтеся дочкам Над-дністрянської Галичини.

Тоді напевно, розпадеться в порох грізний сокальський кордон. А колиб хто і захотів шука-ти границі між вами і нами — не знайшов би її.

Бо чиж істнує яка границя на біленькій по-стелі подружій?!

Квіти двох нерозсліджених країв! Взиваю вас до діла!!!

Галактіон Чіпка.

Після виборів в Англії.

По повідомленням англ. часописів, кульмі-наційною точкою була ніч після виборів, із че-тверга на пятницю. Була це найбільш денервую-ча ніч, яку Льондон пережив. Сотки тисяч лю-дей ждали на вислідів виборів, що приходили що хвилини. Наслідком зростаючого зденервування випили дуже богато алькоголю. В клюбах, ресто-ранах і вел. готелях були тисячі гостей з Франції з інших країв а навіть із Америки. В однім готе-лі помістили величезну таблицю, на якої шахів-ниці вискакували що хвилі, нібн в тоталізаторі, числа та назвища кандидатів, на яких ставляли. Деінде побудували вежу високу на кількадесять стіп і на ній помістили голови трьох провідників партій. Залежно від надходячих вислідів виборів щораз то інша голова підсувалася на шнурку вгору. Мекдональда голова від якоїсь хвилі була безоглядно вище над головою прем. Болдуїна, котрий своїм кличем „Сейфити ферст" (Насампе-ред безпека) був у повній дісгармонії із львиною чуприною Льойд Джорджа, який нині в своїх ру-ках держить нитку політ. інтриги в новій палаті громад.

У виборах узяло участь лише 70 проц. ви-борців (у попередніх виборах 1924 р. 82 проц.) Та і цей процент завдячують лише виб. „наганячам", які автами звозили виборців (головно консервативні) у загрожених округах. У Льондо-ні раннім ранком голосували сотки тисяч людей, гол. дом. прислуга та крамничні дівчата, щоби віддати голоси ще перед службовим заняттям. Жінки приходили з немовлятами у візках, а як голосували, то дітей віддавали під опіку полісме-нів. У деяких виб. льокалях був такий стиск, що люди мліли, в одній кліматичній місцевости голова виб. комісії дістав атаку.

Загалом віддали на: консерватистів 8,342.521 голосів, на лібералів 5,220.730, на Лейбур Партію 8,272.399, а на всі інші листи 240.009

Ще нема оконечних вислідів.

Кандидатури університету в Кембрідж одер-жали знову два консерватисти. Тепер консерва-тисти мають 253 послів, Лейбур Парті 287, лібера-ли 54, незалежні 8. Нема ще вислідів із 13 манда-тів. В окр. Інверн і Кейтнес вибрані знову два лібералн.

По іншим вісткам консерватисти одержали 262 мандати(в попереднім парляменті мали 396), Лейбур Парті 287 (160), лібералн 58 (44).

Мекдональд премієром?

Коаліцію консерватистів із лібералами вва-жають неможливою. Правдоподібнішим виглядає утворення роб.-ліберального кабінету з Мекдо-нальдом, як шефом уряду. Зачувати, що Болдуїн не подасться тепер до димісії, але щойно після того, як збереться парлямент і оставить розвязку парл. положения Льойд Джорджові.

До парляменту ввійде більше жінок.

У склад нового парляменту входить 15 по-слиць: 3 консервативки, 8 лейбуристок і 1 лібе-ралка. В попереднім парляменті було 9 жінок.

Англійський король хорий.

Хоч офіціяльний бюлетен успокоює про стан здоровля короля Юрія, то в Льондоні кружляють чутки, що недуга є поважніша, ніж це офіц. при-знають лікарі. Король сам просив відложити вістку про недугу аж до закінчення виборів. Ча-сописи здогадуються, що недуга короля оцінить конечність зміни уряду.

Кабінетова рада.

На понеділок скликано кабінетову раду, яка має ухвалити постанову в справі евент. димісії. Димісія уряду з причини недуги короля не може бути прийнята.

Нові вибори?

Римський „Мессаджеро" твердить, що тому, що ніяка з англ. партій не здобула більшости, англ. політична кріза не скінчилася, а навпаки ще збільшиться. Виною цього ліберали, бо хоч усунені з арени політ. життя, не можуть рішити-ся віддати останнього віддиху. Новий уряд матиме непоборимі трудноші, тому треба рахуватися в найближчому часі з новими виборами. Болдуїн і Мекдональд не могтимуть утворити уряд і не є виключене, що утворить його Льойд Джордж. Та-кож „Пополі ді Рома" називає Льойд Джорджа паном положення і передбачує нові вибори.

Голоси преси.

Преса на загал зазначує, що паном положен-ня є Льойд Джодрж. Консервативні часописи (напр. „Дейли Телеґраф", „Морнінґ Пост") за невдачу уряду обвинувачують лібералів. „Мор-нінґ Пост" порівнює Болдуїнів уряд до сторпедо-ваного корабля, який вдержується ще на повер-хні, але засуджений на затонення. Часопис взи-ває лібералів до співпраці з урядом. „Дейли Кро-нікл" уважає конечним переведення виб. рефор-ми. „Дейли Геролд" (орґ. Лейбур Парті) ствер-джує, що робітники дали відповідь на погрози консерватистів і побороли комуністів. Вибори до-казали, що соціялізму не стероризували міліони інших партій.

Мала ліберальна партія буде держати в ру-ках долю обох інших партій. „Дейли Експрес" пише, що консерватисти платять за недостачу ініціятиви.

—o—

Ухвали ради міністрів.

Скасування обмежень привозу пшениці та вивозових мит на жито і муку.

На засіданні ради міністрів під проводом прем. Світальського ухвалили м. і. постанову про утворення фінансового комітету ради міністрів, постановили скасувати всякі обмеження приво-зу пшениці та вивозові мита на жито і житню муку й позволили на безмитний вивіз 25.000 тон вівса і 5.000 тон макухів. Приняли внесення міні-стра скарбу в справі підмог для осіб, що дістають заосмотрення на основі закону з 18. III. 1921. про заосмотрення воєнних інвалідів.

—o—

Заяви марш. Пілсудського не оголосять.

Заяви марш. Пілсудського, пересланої пре-зидентові держ. трибуналу Супінському ще мин. середи, не подано до заг. відома. Соймові обвину-вачі не знають змісту того письма, Він буде зна-ний щойно на устній розправі проти б. мін. скар-бу Чеховича. Заява марш. Пілсудського, як один із актів справи з огляду на тайність і довіроч-ність слідства не може бути виявлена.

—o—

Новий президент ап. суду у Львові.

Президентом апеляційного суду у Львові і-менований д-р Вуйціцький, дотеперішній віцепре-зидент апел. суду у Львові.

—o—

Білгородський процес.

Прокуратор за карою смерти.

У процесі проти бувш. посла Пуніши Рачича і тов. обвинувачених у вбистві двох послів Раді-чів і Басарічека закінчили доказове поступван-ня Прокуратор мотивуючи акт обвинувачення, піддержаний зізнаннями свідків поставив внесен-ня на кару смерти для Пуніши Рачича за злочин душегубства з премедитацією. Оборонці домага-лися увільнення.

Адв. Торесові не дали візи.

Паризькому оборонцеві Анрі Торесові (зна-ний з процесу проти Шварцбарда вбийника от. Петлюри), який зголосився як заступник родини Рачича, не дали візи на візд до СХС. Торес у письмі до югосл. посольства застерігається проти відмови, тому що він як француз і як горожа-нин держави заприязненої з СХС. не повинен бу-ти трактований як чужинець.

—o—

Війна в Тріполісі.

Італійські війська звели кровавий бій з пов-станцями в Тріполісі. Повстанці втратили 430 у-битих і кількасот ранених. До неволі попало 1.034 людей. Італійці забрали більше як 6.000 верблюдів. По італійськім боці згинуло 24 лю-дей а 77 було ранених.

—o—

Китай зірвав взаємини із СРСР.

Льондонські часописи повідомляють із Пе-кіну, що китайський міністр закорд. справ д-р Ванг поручив дипльоматичному представникові китайського нац. уряду в Москві, щоби з цілим персоналом покинув територію С. Р. С. Р.

—o—

Штреземан не візьме участи в менш. комісії Л. Н.

Штреземан не братиме участи в нарадах меншостевої комісії Ради Ліґи Націй. Його засту-патиме держ. підсекретар мін. урял закорд. справ Шуберт. Штреземан виїздить із Берліна 8. чер-вня на засідання Ради Ліґи Націй.

Зі спортового житт.

Загальні Збори Карпатського Лещетарського Клюбу.

Дня 20. травня 1929 р. відбулися Загальні Збори Карпатського Лещетарського Клюбу. Крім звіту уступаючого Виділу з діяльности була на порядку нарад ще одна дуже цікава точка, а са-ме обговорювання будови власної домівки у Славську. Ця домівка булаб схоронищем від зи-ма та снігу. Її потребу відчувають усі лещетарі. Тому не диво, що акція біля придбання будівлі абсорбує Виділ найбільше; Клюб вже від початку свойого повстання мав ту ціль на увазі і створив щось у роді залізного фонду в „Центросоюзі", складаючи приходи на книжечку. Сума та дійшла до висоти 150 ам. дол. Але й наше громадянство зрозуміло велику вагу й поспішило зі своєю жертвенністю. Великий прихильник лещетарсько-го спорту д-р Дмитро Левицький, колишній ле-щетар, перший відгукнувся на цю акцію та жер-твував на ту ціль 200 ам. дол., чим дав клюбові можність започаткувати таку важну працю, якою є будова власної домівки в горах. Ця жертва ві-домого нашого громадянина не повинна остати відокремленою, а повинна найти широкий відго-мін між нашим громадянством.

До нового Виділу вибрані: голова — інж. Мудрак; заст. гол. — В. Паньків, секр. — інж. М Пежанський; скарбник — Н. Говикович; госпо-дар — Я. Рожанковський; справник — І. Мриц; мировий судця — інж. Шепарович; контр. комі-сія — д-р С. Старосольський, В. Рожанківський і Верхола. Новий Виділ в такім складі гарантує нам, що справу домівки посуне скорими кроками вперед.

На внесення Ю. Старосольського вибрано д-ра Дм. Левицького та проф. С. Гайдучка по-чесними членами. Д-р Дм. Левицький своїм ве-личезним даром записався золотими буквами у рядах почесних членів. Проф. Степан Гайдучок — це один з тих старих ветеранів, що будував у нас спорт взагалі, а лещетарський зокрема. Його незвичайно енерґійна і корисна праця на полі фізичного виховання серед ґімназійної молоді — загально відомі. Ледви чи який інший учитель руханки, при тій самій спроможности праці, ви-ховав нам стільки спортової молоді, що проф. Гайдучок! Ледви чи яка інша ґімназія може по-хвалитись таким визначним педаґоґом і пропа-ґатором фізичного виховання і спорту серед ґім-назійної молоді, як та, в якій він працює. Праця проф. Гайдучка йшла все в парі з працею КЛК і дала в тім сезоні цілий ряд нових лещетарів. Побажатиб, щоби в кожнім місті при кожній на-шій ґімназії найшовся такий педаґоґ.

Виділ бажає в тім сезоні орґанізувати свої філії на провінції, в ціли пропаґування лещетар-ського спорту. Перемишль, Станиславів, Косів, Золочів, Тернопіль та інші міста Галичини при-ступають вже тепер до орґанізування у себе фі-лій КЛК. Реферат орґанізації лещетарства в краю спочиває в енерґійних руках п. В. Панькова (У Львові, вул. Міцкевича 22). Хоч до зими далеко (ледви скінчилась), а наші лещетарі думають вже заздалегідь про плянову працю. Це свідчить про дбайливість за розвиток лещетарського спорту. При такій праці Клюб Лещетарів може статись вже скоро одним з найкращих клюбів Галичини

Міждержавні змагання.

Познань. Польща—Мадярщина 5:1 (1:1).

Міжмістові змагання.

Львів. Львів—Лодзь 3:2 (1:1).
Лодзь. Варшава—Лодзь 4:2 (3:0).
Варшава. Польонія—Леґія 2:1.

Товариські змагання.

Перемишль. Польонія—Україна 2:0 (2:0).
Перемишль. Чувай—Світ 2:2 (2:1).
Самбір. Чувай — Корона 2:2 (1:0).
Золочів. ЖССҐ. 52—П. П. П. 1:1 (0:1).
Станиславів. Ревера—Гакоаг 1:0 (0:0)

Закордон.

Берлін. Німеччина—Шотляндія 1:1 (0:0).
Відень. Герта—ВАЦ 5:3, Австрія—Вієнна 3:2, Рапід—Вакер 4:2.
Будапешт. Гунґарія—Уйпешті 1:0, ФТЦ—Баштія 6:0, Немзеті—Шабарія 6:0.
Прага. Вікторія Жіжков—[illegible] 2:[illegible]

НОВИНКИ

— **Свято молоді** влаштовує 9-го червня на площі „Сокола-Батька" у Львові „Рідна Школа". У ньому візьмуть участь ученики й учениці всіх львівських шкіл і захистів „Рідної Школи". У програму свята ввійдуть ріжні руханкові вправи, співи, забави та живі образи при згуках дутої орхестри. Початок в год. 4. попол. Сидячі місця по 2 зол., стоячі місця для старших по 1 зол., а для молоді по 50 сот.

— **Арештування**. Пишуть нам: „Дня 21. м. м. перевела поліція ревізію у канцелярії і приватному помешканні адвоката д-ра Василя Банда в Монастириськах. Ревізія тревала від 10. год. рано до 5. попол. По ревізії забрали його на постерунок і відставили в ночі до вязниці при окружному суді в Станиславові, де він сидить досі. Справа політична.

— **Ласі на безплатну одіж.** Сім легких небесних птах жіночого роду, що жило з львівського тротуару, заснували потайну „кооперативу" з необмеженою порукою і ходили по крамницях оглядати суккі, черевики та капелюхи. А що за такі предмети необхідні для їхньої професії не мали вони чим платити, брали їх крадькома і виносили, коли купець забалакався з товаришками. Так призбирали дві з них 16 пар черевиків, одна 5 капелюхів, ще інша кілька светерів. Деякі з них суджені ще й за кишенкову крадіж дістали по 8 і 6 місяців, інші по два і одному.

— **Ріжні вістки.** У Москві ведуться переговори в справі радянсько-німецько-польської залізничої конвенції, а саме безпосередніх залізничих тариф між трьома державами. — Вибори президента грецької республики призначені на 3. червня. — З Риги повідомляють, що в вязниці в Динабурзі збунтувалось 100 політичних вязнів і почали через вікна обкидати вартових; коли прийшло військо, населення почало домагатись освободження вязнів; є багато арештованих. — Бувша цісарева Зита дістала дозвіл на побут у Франції. — Норвежець Свердруп порозумівся з власниками „Гр. Цепеліна", щоби вибратись на ньому за другий рік до північного бігуна для наукових дослідів. — На Волині у Костопільськім повіті комісія від державного Геольоґічного Інституту в Варшаві досліджувала розміри відкритої міди. — У Білгороді ствердили, що альбанець Вучітерна, який застрілив на суді в Празі альбанського посла, а відтак у поїзді кількох пасажирів — божевільний. — У Марокко арештували одного італійця, який хотів продати габсбурські дорогоцінности, вкрадені минулого року в Відні вартости кількох мільйонів. — У британській Ґіяні відкрили нові джерела нафти.

— **Катастрофи.** Поїзд перед Неаполем вилетів із шин; 8 ранених. — У південно-західнім Китаю, в Фучіяни поїзд вилетів із шин; 22 убитих, 65 тяжко ранених. — На Сахаліні горять ліси, а з ними сусідні містечка та села. — Землетрус в Арґентині вбив 33 особи в м. Вілатуель і Ляс Мальвінас; більш сотні ранених. Оба міста сильно знищені. — Тайфун на Филипинах убив 119 осіб; тисячі людей без житла.

— **Гинуть, як мухи.** У віддалі 1 км. від станції Ходорів найшли на шляху трупа 24-літнього мущини з відрізаною головою. Жінка будника мала бачити, як цей невідомий, досі ніким непізнаний, мав кинутися з вікна поїзду. — У Варшаві застрілився артист-маляр Т. Кемпе; причиною — втеча його жінки з якимсь молодцем.

— **Спеки за океаном.** У Ню Йорку та Бостоні настала така ґоряч, що пять осіб умерло від сонячної порази, а кільканацять осіб потонуло в ріці, шукаючи необережно прохолоди.

— **Національний Музей у Львові** мав у місяці травні дорогою дарів, купна та книгообміну 67 чисел (349 предметів) приросту до ч. 27.476 включно, в тім 132 листи М. Павлика до Сальомеї Крушельницької (1893—1902) та низку видань з історії мистецтва. Жертводавцями були пп.: о. Антоневич М., Бачинський Ю., д-р Бэхман А., Золницький В., о. Ільницький, проф. Калинік І., о. дек. Карпяк, Костюк, Крушельницька Сальомея, Мончак М., Промисловий Музей в Кракові, о. Проць И., Студити з Угнева, Халус С., в-во „Червона Калина" та о. сов. Ясеницький К. На розбудову Музею жертвували питомці духовної семинарії у Львові 102 зол., о. мітр. Бзлюк 3 зол., о. архим. Полікарп Сікорський з Жирович 25 зол., Краєве Т-во кредитове 20 зол., В. Чучман з Попілів 1 зол., д-р Шараневич В. 5 зол. і Стронський М. 5 зол., за що Управа Музею складає всім щиру подяку. В Провідну неділю відбулося відкриття виставки музейного відділу новітнього мистецтва, на якій є заступлені малярі: Анастасієвський (6), Дачинський (2), Копистинський (3), Красицький (2), Кульчицька (5), Курилас (2), Лісовський (3), Мальчевський (10), Новаківський (10), Паньковин (2), Свірський (3), Сосенко (11), Стефанович (2), Тишкевич (1), Томасевич (1), Труш (22, 1897—1928), Федюк (5), і Холодний (7) та різьбарі: Билевський (1 пляк.), Гаврилко (1 пляк.), Годебський (1), Заставний (1), Коверко (2), Паращук (7), і Тишинський (1). Рівночасно виставлено найцінніші зразки пергамінових грамот відзисканого з Ленінграду митрополичого архіву та доповнений Шевченківський відділ. Осінню буде окрема виставка видань Т-ва „Просвіта" за 60 літ діяльности. В міжнародній виставі людового мистецтва в Брюссель музей не зміг взяти участи, бо ще не закінчено складання рухомої виставової збірки мистецьких предметів людового побуту, але в найближчій такій виставці музей уже зможе взяти участь.

— **Розторощений Шаляпін.** Варшавські музичні та немузичні рецензенти зустріли виступ Шаляпіна з великими застереженнями, а навіть... критикою. Одним словом розчарувались. Кажуть: „Не той голос, що колись. А його рухи на сцені — не концерт, а кабарет. Шаляпін звертається до публики за пані-брат, мов конференсіє, а не концертовий співак". Бідний Шаляпін! Коли ця критика дійде до відома Відня, Берліна, Парижа, Міляно, Будапешту, Ню Йорку, Шікаго і ще 20 інших столиць, які платять йому по кілька тисяч долярів за виступ, Шаляпін готов не дістати більше анґажементу. Якто погано, що такий співак не виступає спершу в такім місті як Варшава, щоби міг довідатись правди про свій голос і акторський талант. Тільки подумати, що є в світі рецензенти, які вважають Шаляпіна не тільки світовим басом, але й одним із найкращих оперових артистів!

— **Як англійці цікавляться виборами.** Читаємо в льондонській пресі: Ніч з четверга на пятницю буде одною з найбільше бурхливих в історії дотеперішніх виборів. Тисячі людей зїдеться до столиці аж з надморських закутин. Готелі, ресторани, клюби, підготовляють на багато днів раніше харчі для приїзжих. Власники всіх підприємств дбають, щоби їхні гості мали якнайшвидші інформації про вислід виборів. У готелі „Савой" виставили велику деревляну таблицю на всю стіну з десяти полями, на яких виписуватимуть цифри, мов на дошці тоталізатора. Крім цього вибудували штучну вежу на 30 стіп, на якій видко моделі голов трьох провідників партій; при кожночаснім висліді виборів ці голови йдуть пропорціонально вверх або вниз. У готелі „Клерідж" пускатимуть увесь час спеціяльну фільму про вибори. У більшости великих готелів заповіли вечеру „ґаля" у честь партії-переможниці (байдуже якої!). Готелеві гості схвильовані від нетерплячки, хто „виґрав", можуть діставати сніданок уже в 2 годині в ночі (себ-то — по західно-европейській термінольоґії „зранку").

— **Несвідомі людоїди.** У Кошицях ведеться вже кільканацять днів процес проти циганської ватаги, обвинуваченої у грабіжах, убивствах і людоїдстві. На лавці обвинувачених сидить 17 мущин і 3 жінки. Трьох із них померло вже в слідчій вязниці. Тому, що кілька із них призналось до того, що їло мясо вбитих — сензація була готова. На розправу приїхали денникарі з далеких країн. Вигляд циган спожаління гідний; фізично та морально це типи вироджені. Всі вони неграмотні. Один із них, Ріскар, не знає, скільки має літ, де вродився і заявляє, що не знає нічого про ніяку релігію і так само як інші не знає, чи істнує Бог. Злочин людоїдства не є досить обґрунтований судовими доказами. Цигани відповідають в першій мірі за шість убивств і грабіжей. При першім арештуванні у 1927 р. ватажок банди Яно признався, що вбитих різали на куснї в таборі і зїдали. Згодом він зміркував, що це злочин і відкликав свої зізнання. Закон каже, що ніхто не може виправдатись тим, що його не знає, але як це приноровити до людей, які навіть не знають, що таке закони і чи вони істнують?

— **Пів-офіціяльний денник проданий.** Пів-офіціяльний паризький денник „Тан", що досі належав до рідні Гербар має бути проданий концернові промисловців за 30 мільйонів франків. 12-го ц. м. збори членів цієї акційної спілки рішать про те, хто буде його головним „директором". Тоді стане теж відомо, чи денник не змінить свого дотеперішнього напрямку. Відомо, що „Тан" і нині звязаний з політикою уряду не перестав бути торговельним підприємством, друкуючи часто статті солено заплачені.

— **Успіхи австрійського різьбаря.** Віденський різьбар Густінус Амброзі закінчив у Парижі бюст міністра військових справ Пенлеве і має замовлення на осінь на бюст Бріяна, який робитиме в Женеві. У найближчому часі він їде до Риму для праці над поправкою бані собору св. Петра.

— **Спосіб на промовців.** Французький парлямент заводить від найближчої сесії чудесну новинку. Перед кожним послом стоятимуть дві червоні електричні лямпки, получені з президентом палати. Коли посол промовляє більш як 5 хвилин, президент натискає електричний ґудзик і світло в лямпках пригадує, що пора кінчити промову. Французькі парляментаристи прийшли нарешті до пересвідчення, що хто має сказати щось розумного, то скаже це і за пять хвиль, а противників і так не переконає, навіть, коли своїх однодумців забалакає аж до сну.

Правнук Шілера перед судом.

Шнур перел чи здохла миш?

У Вірцбурґу почався небуденний процес. Обвинувачений відомий історик мистецтва, письменник Ґляйхен-Русвурм, правнук Шілера. Йому закидують намагання ошукати товариство обезпечень „Аґріпіна" в Кельн, де він обезпечив на 65.000 марок пакет перел. Цей вартісний пакет вислав він 17. жовтня 1925 р. до одного ювеліра в Мюнхені; коли пакет прийшов, у пакеті замісць перел була здохла миш. Ґляйхен-Русвурм домагався в „Аґріпіні" виплати обезпеченої суми. „Аґріпіна" подала його в суд за ошуку.

Підчас розправи обвинувачений мусів подати точні подробиці свого приватного життя. Уроджений він у 1865 р., вихований у кадетській школі, з молодечих літ стає письменником як богата людина. Він має більше майно. в Мюнхені, палату над озером Боден і родовий замок у Ґрайфенштайн з 700 морґами. Поле і ліс з цього замку він давав в аренду. У 1925 р. сам узяв в аренду інше майно і мав заплатити 110.000 марок. Коли він звернувся за позичкою до баварського банку, йому робили труднощі; це був час великої фінансової скрути. Русвурм не міг добути означеної суми на визначений речинець.

Суд приймає теорію, що саме в цьому часі він зробив ошуканчу трансакцію з обезпеченням і перлами. Русвурм признає, що був тоді недужий і не міг вести господарства. Також як письменник не міг він заробляти. Зате в цій добі він займався пильно спіритизмом і сам був добрим медіюм. Він „бачив часто якусь людську постать, що виходила з його душі і ставала його суперником". Він називає її „червоним мущиною" і впевняє, що одного разу в лісі цей чоловік побив його до нестями та подер йому підчас бійки вбрання. Русвурм показує на суді досі рану на грудях, яка лишилась йому з цих змагань з невідомим.

Русвурм відкликує всі попередні свої зізнання, заявляючи, що він зробив їх у добі, коли був недужий. Тепер як здорова людина він відкидає з обуренням обвинувачення, буцім-то хотів робити мантійства після такого довгого чесного життя. Він сам склав доказ, коли дарував урядові цінну збірку листів Шілера, що на грошах йому не залежить. Він не пригадує собі, щоби міг допуститись такого ганебного вчинку як висилка обезпеченого пакету з мишею.

Як першого свідка переслухали досі старого слугу Русвурма, його завідуючого. Цей був при опаковуванні висилки з перлами і пригадує собі, що Русвурм вложив перли в пакет. Але свідок не може пригадати собі, чи це той самий пакет, який був висланий до Мюнхен як обезпечена цінна скриночка.

У Німеччині ждуть із зацікавленням н' вислід процесу.

З концертової салі.

Виступ Івана Савки й Дарії Бандрівської у Відні.

(С. Д.) Милою несподіванкою для віденської української громади був вечір пісні й арій, влаштований співаком-басістом п. Іваном Савкою при співучасти п-ни Дарії Бандрівської, яка у повороті з Італії загостила на короткий час до Відня. Несподіванка була тим миліша, що в нашій українській громаді минулий зимовий сезон був дуже скупий в музичні події. Здавалося би, що велике богатство та ріжноманітність цьогорічних музичних переживань у Відні, що почалися епохальним святом Шуберта та продукціями французького оперового ансамблю, а кінчаться саме гостиною медіоланської „Скалі" з Тосканінім на чолі і грядучою „Musik-Fest-Woche" — приспали активність наших рідних артистів. Та може вина не по стороні цих останніх, а причини шукати треба в нашій зрештою самозрозумілій еміґраційній психозі та в звязаних з нею невідрадних консеквенціях... Всеж таки концерт удався вповні і тим самим відсунув наші більше або менше дисонуючі настрої чи рефлексії на дальший плян.

П. Савка знаний уже в нас з концертової естради та з безкорисної готовости, з якою він завсіди ставляє свою особу до розпорядимости всіляким українським музичним імпрезам. Та цим разом він виступив із самостійною програмою, що обіймала арії Гендель й Моцарта та пісні Шуберта, Бетовена, Ру-

бінштайна і Лисенка. Програма поважна й ріжноманітна, що дала співакові змогу докладно освітлити всі прикмети його вокальних засобів.

Богатий та буйний голосовий матеріял під впливом студій у віденській музичній академії розвинувся дуже гарно. Волюмен поширився значно, сам голос поставлений добре та вирівнаний у всіх реґістрах; набрав теж гнучкости й тепла. Визначною прикметою цього голосу є легка та звучна гора, рідка у басістів тої міри, що переходить уже майже в сферу барітона. Техніка віддиху, як також вокалізація бездоганні, інтонація чиста і старанна. Побажатиб тільки більшого опанування динаміки; піяна вгорі не є ще свобідні від легкого натиску, який неприхильно відбивається на повноті звуку. Не знаю, чи за мало інтенсивні леґата, чи може за бліда декламація поодиноких фраз робила враження певного роду пасивности в інтерпретації... Ця недостача живучости й безпосередности виразу давалася відчувати найбільше в арії Генделя з „Месії" та в арії Сарастра з „Zauberflöte". А шкода, бо голос п. Савки, як типічний basso serio, відповідає як не можна краще композиціям цього роду. Щойно в піснях Лисенка (Ой Дніпре, Гетьмани) контакт між інтенціями композитора й виконавцем навязався вповні; тут чулося виразно, як близька й дорога є музика Лисенка нашому співакові та як охотно й щиро він її інтерпретує. Симпатичний концертант мав дуже гарний та вповні заслужений успіх — публика витала його вельми сердечно.

Молода, наскрізь музикальна п-на Бандрівська приєднала собі відразу симпатії цілої авдиторії. Вона належить безперечно до ряду тих нечисленних співачок, для яких серіозне змагання, природність та відсутність усякої пози є імперативом. Зразу стає ясно, що це горяче бажання осягнути найвищі мистецькі ціли не є у неї перемінаючою фазою, ні дівочою примхою, але глибокою потребою душі.

Ясна вокалізація, досконала дикція у злуці з високо розвиненим почуттям стилю, даром концентрації та дистинкцією у виконанні — отсе прикмети, що здаються предестинувати п-у Б. до концертового фаху. Голос, пастельовий меццо-сопран, має вже всі признаки італійської школи: легку, вимовну, але дещо гостру гору та гарну, мягку повно-звучну media-voce з виразною тенденцією розвинутися ще в долину. Тембр на загал ліричний, але з нахилом до драматичних акцентів; хоч сам голос не великий, всеж таки має свою індивідуальну фізіономію й нема ніякого сумніву, що всі ті прикмети інтеліґентної співачки, поступаючи далі шляхом гармонійного розвитку, дають підставу до найкращих горосколів на будуче. Що обем та сила голосу не є рішаючими чинниками для концертового фаху, живим доказом цього є такі корифеї концертової салі, як: Юлія Кульп, Лєсісенер, Ґмайнер, Клер Дю і богато інших. Всі вони ніколи не імпонували ані величиною, ані силою голосу, а тільки високою та нескінчено тонкою музичною культурою.

П-на Бандрівська виконала як першу точку програми три bel-canto мініятури: Scarlatti, Pergolesi, Caldara, влучно підчеркуючи питомі тому стилеві мельодійні й ритмічні субтельности. Шуберт, зокремаж іммаментний його ліриці льокальний кольорит, не найшов тривких звязків в інтерпретації нашої співачки — а може винен у тому вибір? Зате у відданих з еляном піснях Рахманінова, Лисенка, Вериківського та Степового найшла концертантка свою домену. Народня пісня Лисенка „Ой стрічечка" в її інтерпретації оживила в мені на хвильку давній, але незатертий спомин — і немов тінь пересунулась передімної постать незабутньої Сальомеї...

Дописи.

ПІДГАЙЦІ. (*Будова Народнього Дому*). Наше місто Підгайці, може має й менше значіння від інших повітових міст у Галичині, одначе праця на полі просвітнім, економічнім і політичнім йде тут повною силою пари. Іствують у нас майже всі українські установи, як і в більших містах, а саме: філія „Просвіти", Повіт. Коміт. УНДО., Пов. Союз Кооператив, філія „Сільського Господаря", Повіт. Кружок У. П. Т., філія „Союзу Українок", Взаїмна Поміч учительства підгаєцького, тов. „Сокіл", касинове т-во „Родина", філія Т-ва Охорони Воєнних Могил, філія Т-ва Охорони дітей і опіки над молоддю, Пов. Торг. Спілка, кред. т-во „Народний Дім" і ін. Всі ті інституції містяться у винайманих за високим чиншом льокалях, бо, на жаль, не маємо ще своєї хати. В місяці червні 1928 р. розпочалася будова Народнього Дому. Та щож! Заледви доведено її до вікон І. поверха (і то лиш часть будинку), а докінчити будову годі задля недостачі фондів. На загальних зборах філії „Просвіти", які відбулися в грудні 1928 р., ухвалено віднестися до заможніших людей в повіті з відозвою чи пак з просьбою, аби вони уділили позичок на докінчення цеї будови; по кількох роках позички ті малиб бути сплачені з узисканого чиншу за винайм части льокалю в новозбудованім Нар. Домі, а також з доходів з вистав, концертів і т. д. Один з перших відгукнувся місцевий парох о. прелат Іван Токар, що замісць позички зложив безворотний даток у квоті 25 ам. дол. Годиться при тім запримітити, що о. прелат Токар вже богато разів причинився всякими датками на будову Народнього Дому, як готівкою, так і будівельними матеріялами. І якби було би в повіті кількадесять таких жертводавців, то величавий Народ. Дім красувався би в Підгайцях вже небавком на славу повіту. Нехайже цей патріотичний вчинок о. прелата послужить добрим приміром для всього духовенства в повіті, як також для цілого нашого загалу. — *А. Л.*

ЗБОРІВЩИНА. (*Москвофільство і його протектори в нашому повіті*). Зборівський повіт переживає тепер боротьбу з москвофільськими залишками, які, спомагані відомими чинниками, віджили й почали наступ на все, що українське. Польські чинники стараються використати ту боротьбу і на кожнім кроці протеґують і висувають москвофілів проти українців. Від 1. липня 1929 має розпочати своє урядування самостійно повітовий виділ на зборівський повіт, який досі належав до Золочева. В склад того повітового виділу і повітової ради покликано шляхом номінації воєводою, навіть всупереч пропозиції старости, і виключно по вказівкам п. Віленка, б. сіоніста, а тепер мужа довіря „одинки", людей, які ніяк не можуть репрезентувати населення повіту. І так покликано п. Мокрицького, москвофіла й рівночасно члена пов. управи Б. Б., д-ра Вацина, члена пов. управи Б. Б., і ін., а між ними навіть одного наказного війта-москвофіла, якого перед тим усунено за ріжні зловживання з війтівства. Ті люди мають репрезентувати українське населення повіту! Меморіял українських економічних і культурних установ повіту, внесений в тій справі на руки воєводи, цілком знехтовано. — Дня 22. травня ц. р. святкували москвофіли в Грабківцях т. зв. талергофське торжество. Після свята відбулося віче, на якім промовляли крім Мокрицького також п. Віленко від Б. Б. Той порадив москвофілам, аби не займалися політикою і не закладали ніяких читалень та не організувалися, бо уряд маршала Пілсудського про все для них подбає. І наші москвофіли поступають дійсно по тій рецепті, бо молодь, яка є під їх впливами, як вказує примір Млиновець, не основує навіть свого „Запорожця", а вступає просто в ряди „Стшельца". Підчас „торжества талергофців" музика весь час грала марш „Ми перша бриґада". Таким чином москвофільство в нашім повіті стало більше хрунівським від небіщика УНС-а. Боротьба з москвофільством у нас є дуже тяжка, бо перед війною зборівський повіт був москвофільською твердинею, а тепер він дуже слабо зорґанізований під оглядом просвітним, а під політичним оглядом зовсім несконсолідований. Тому вищі краєві чинники повинні звернути на це бачнішу увагу і прийти Зборову з піддержкою, бо громадянство Зборівщини нині витрачує свою енерґію замісць на творчу працю на боротьбу з москвофільською кириною. — *З. Б.*

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок 3-го, г. 7·30 веч. „Царевич" (50% знижки).

Вівторок 4-го, г. 7·30 веч. „Остання новість".

Малий Театр:

Понеділок 3-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика".

Вівторок 4-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика".

Кіна.

„Аполльо": „Одна ніч у Льондоні".
„Кольосеум": „Божевільні пригоди хорої з уроєння" і „Кровавий ватажок".
„Лев": „Княжна Едита".
„Люна": „Люди та звірюки".
„Марусенька": „Підводне човно".
„Оаза": „Райський огород" (Кор. Ґріфіт).
„Палас": „Любов дівчини з кюзинґоду" і „Нестерпна Фіфі".
„Пан": „Вера Мірцева-Урванцева".
„Пасаж": „Зрадлива куля" (Бюк Джонс).
„Утіха": „12 діямантів" (Од. Діна.)
„Фатаморґана": „Шоста пошесть світа".
„Химера": „С.О.С. На збічах цитаделі".

Програма радіо.

Вівторок 4-го.

Льондон (358). 20·45. Квінтет Паркінтона. 22·40 концерт.
Берлін (475,4) 2·00. „Де співає жайворонок" оперетка Леґара.
Давентрі (482,3) 22·00. Військова орхестра.
Мюнхен (536,7). 19·30. Квартет солістів.
Париж (1744). 16·45 Концерт.
Відень (519,9) 20·05. Легка музика.
Будапешт (545) 17·40. Опера.
Ленінград (1000). 19·00. Військовий концерт.
Москва (825) 19·00. Опера зі „Студії" Станиславського. (1442,3) (1630) Класична музика.
Харків (16·80) 19·30. Військовий концерт.
Київ (775). 19·30. Клюбовий концерт.
Варшава (1395,1) 17·55. Ческа музика. 19·20 „Триптих" Пуччінія.
Краків (314,1). 19·20. Опера з Катовиць.
Братислава (277,8) 19·20. Опера „Манон" з Праги.

Середа 5-го.

Льондон (358). 22·45 „Тоска".
Париж (1744). 21·35. Концерт.
Берлін (475,4). 21·00 Концерт.
Відень (519,9). 20·05. З опер „Ріґолетто", „Отельо", і Ваґнера.
Мілано (504,2). 2..15. Концерт хору з „Ля Скаля".
Рим (443,8) 21·00. Опера Россіні.
Ленінград (1000). 20·00. Концерт Фільгармонії.
Москва (1442,3). 16·00 Музика до танців.
Київ (775). 20·00. Концерт з Ленінграду.
Брюссель (511,9) 21·15. „Ріґолетто".
Варшава (1395,1). 15·50 Арії з опер. 17·55 Концерт 20·5 Концерт.
Краків (314,1) 23·00 Музика до танців.
Братислава (277,8) 16·20 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під дир. Івана Когутяка.
Підкамінь:
Середа 5.VI. — Пташник з Тиролю.
Олесько:
Четвер 6.VI. — Маруся Богуславка.
Пятниця 7.VI. — Король життя.
Субота 8.VII. — Вихрест.
Неділя 9. VI. — Кума Марта.
Понеділок 10.VI. — Пташник з Тиролю.

Ширші Членські Сходини Союзу Українок у Львові відбудуться вівторок 4. червня о год. 6. вечором в домівці Бесіди (Народний Дім). Порядок нарад: 1. Наша праця. 2. Реферат п-ні д-р Парфанович: „Чи і як говорити з дітьми про дразливі питання?" Просимо чисельно явитись. — Головний Виділ.
2136 2—2

Виділ Т-ва Українська Захоронка у Львові уладжує з нагоди Тижня Української Дитини дня 4. червня ц. р. (второк) о год. 4-ій з полудня у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка

Велику весняну забаву для дітей

Богато несподіванок придумано для дітей, тому Виділ Т-ва Українська Захоронка просить численно явитись.
2135 2—2

Українська еміграція в Німеччині для „Рідної Школи". О. Д-р Петро Вергун з Берліна, як повновласник для збирання жертв на „Рідну Школу", надіслав до Головної Управи „Рідної Школи" суму 147 нім. марок і 95 ф. — На цю суму зложила: берлінська кольонія 125 м. 95 ф., гамбурська кольонія за посередництвом Вп. П. Бучинського 22 нім. марок. — Всім Вп. Жертводавцям складає Головна Управа „Рідної Школи" щиро-сердечну подяку з проханням і на далі памятати за „Рідну Школу" і її потреби під сучасну важку хвилю. 2148

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10